

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4CoP/28/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3114200586
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3114200586.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Oľgy Lichnerovej a sudkýň JUDr. Alice Beňovej a JUDr. Ľubice Bajzovej vo veci starostlivosti o maloletého O. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, pracovisko Ilava, dieťa rodičov M. M., bytom L., G. XXX/XX a M. F., trvale bytom H. H., S. Z. XXX/XX, t.č. S. A. - N., G. XXX, A., Česká republika, o zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 04. marca 2015, č.k. 34P/7/2014-60 takto

rozhodol:

Odvolačný súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e.**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh otca na zníženie výživného na mal. O.. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Vychádzal zo zistenia, že maloletý O. pochádza z mimomanželského vzťahu jeho rodičov, rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo dňa 20.11.2007, č.k. 31P/303/2007-20, bola schválená rodičovská dohoda, v zmysle ktorej bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal prispievať na jeho výživu. Vyživovacia povinnosť otca k maloletému bola naposledy upravená rozsudkom Okresného súdu Trenčín dňa 27.03.2012 č.k. 27P/1/2012-18 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 18.07.2012 č.k. 17CoP/60/2012-30, rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 26.07.2012. V čase poslednej úpravy výživného mal maloletý 5 rokov a navštevoval materskú školu, býval častejšie chorý. Matka maloletého bola nezamestnaná, evidovaná na úrade práce, brigádnicky si privyrábala 10,- až 80,- eur mesačne. Otec maloletého bol vtedy síce nezamestnaný, pretože z jeho posledného zamestnania, kde zarábala 15.032,- Kč mesačne v hrubom, odišiel v auguste 2011, odvtedy bol nezamestnaný a pred súdom sám uviedol, že si privyrába brigádnicky cca 500,- eur mesačne. V súčasnosti maloletý býva s matkou, s otcom sa nestretáva. Pred nástupom otca do výkonu trestu otec riadne prispieval na jeho výživu, od nástupu do výkonu trestu neprispieval, matka dieťaťa začala od 05/2014 z ÚPSVaR poberať na maloletého náhradné výživné 90,- eur mesačne. Maloletý O. má v súčasnosti necelých 8 rokov, je žiakom 1. ročníka ZŠ. Navštevuje školský klub s poplatkom 6,- eur mesačne, jeho stravné v školskej jedálni predstavuje 20,- až 25,- eur mesačne. Maloletý navštevuje nejaké záujmové krúžky v rámci školy a okrem toho navštevuje CVČ, florbalový krúžok s mesačným poplatkom 4,- Eurá. Pre poruchy čítania maloletý navštevuje psychologickú poradňu, bol odporučený na návštevu neurologickej ambulancie a navštevuje aj logopedickú ambulanciu. Inak je maloletý zdravý. O. maloletého je slobodná, spolu s maloletým O. býva v spoločnej domácnosti u jej matky v jej 3-izbovom byte, v ktorom byte býva aj jej sestra s jej maloletým dieťaťom. Na náklady domácnosti matka prispieva 80,- eur mesačne. Od 01.07.2014 doposiaľ je matka maloletého evidovaná na ÚPSVaR ako uchádzačka o zamestnanie, s úradom práce spolupracuje. Predtým do mája 2014 matka pracovala u zamestnávateľa S. S. - D., pracovnú zmluvu mala uzavretú na dobu určitú, jej priemerná čistá mesačná mzda podľa potvrdenia zamestnávateľa

predstavovala 300,69 Eur mesačne. Potom tam ešte od 28.07.2014 do 20.08.2014 pracovala na dohodu o vykonaní práce a zarobila spolu 191,06 eur. V súčasnosti sa matka snaží aspoň brigádnicky si privyrábať, príjem má nepravidelný, napr. za január 2015 si takto privyrobila 26,69 eur. Od 01/2013 do 04/2013 matka poberala dávky v hmotnej núdzi, dávky v hmotnej núdzi v sume 69,40 eur matka poberala aj v 08/2014 a aktuálne od 01/2015 matka opäť pobera dávkou v hmotnej núdzi v sume 24,40 až 44,40 Eur mesačne v závislosti od jej zárobku z brigádnickej činnosti. Matka pobera prídavky na dieťa 23,52 Eur mesačne. Okrem maloletého O. matka nemá iné vyživovacie povinnosti. Matka nevlastní žiaden majetok väčšej hodnoty. Otec maloletého je od 27.07.2013 vo výkone trestu odňatia slobody, trest vykonáva v Českej republike vo vezení v A.. Odsúdený bol za trestný čin pokusu vraždy a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov, teda predpokladaný koniec trestu má 27.07.2023. Vo výkone trestu nie je pracovne zaradený a nemá tam žiaden príjem, chodí tam do školy na strojárské práce. Pred nástupom do výkonu trestu bol otec maloletého od 18.04.2012 zamestnaný u zamestnávateľa I., s.r.o., O. U., s priemernou čistou mesačnou mzdou podľa potvrdenia jeho zamestnávateľa zisťovanou z obdobia od 01 do 07/2013 vo výške 18.104,28 Kč (t.j. 659,- eur). Okrem maloletého O. má otec ešte vyživovaciu povinnosť k maloletému M. F., nar. XX.XX.XXXX, na ktorého výživu má podľa rozsudku určené výživné 70,- eur mesačne, ale otec naňho pred nástupom do výkonu trestu dobrovoľne platil 110,- eur mesačne a po nástupe do výkonu trestu si otec u neho tiež podal návrh na zníženie výživného, ktoré konanie je vedené tunajším súdom pod sp.zn. 26P/216/2013 súčasne s návrhom matky na zvýšenie výživného a o návrhu nebolo doposiaľ rozhodnuté. Otec nevlastní žiaden majetok väčšej hodnoty, má dlh z titulu trestného súdneho konania a výkonu trestu a dlh voči poškodenému. V danej veci mal súd za to, že návrh otca na zníženie výživného nie je dôvodný, preto ho zamietol. Je pravdou, že otec maloletého je od 27.07.2013 bez príjmu, pretože je vo výkone trestu odňatia slobody bez pracovného zaradenia, ale treba zdôrazniť, že otec maloletého bol odsúdený za trestný čin pokusu vraždy, teda za úmyselný trestný čin. Pri páchaní trestného činu vedel, resp. musel vedieť, že je to trestné a že mu za skutok hrozí trest odňatia slobody. Dopustil sa úmyselného trestného činu, za ktorý bol odsúdený na 10 rokov trestu odňatia slobody. Súd má všeobecne za to, že úmyselné páchanie trestnej činnosti, ktoré má za následok odsúdenie páchatel'a a uloženie trestu odňatia slobody s obmedzenými alebo žiadnymi príjmovými pomermi, by nemalo byť na ujmu maloletého dieťaťa, ktoré je výživou odkázané na svojich rodičov, a preto by nemalo byť dôvodom na zníženie vyživovacej povinnosti povinného rodiča k maloletému dieťaťu. Preto pri rozhodovaní o návrhu otca súd neprihliadal na skutočnosť, že otec je vo výkone trestu a nemá žiaden príjem, pretože otec si vlastným zavinením privodil stav, že prišiel o zárobok a možnosť dosahovania ďalšieho zárobku. Právna úprava umožňuje, aby v takých prípadoch nezodpovedných rodičov, by dieťa nemuselo byť ohrozené na výžive a uhrádzaní jeho odôvodnených potrieb a aby poberalo od ÚPSVaR náhradné výživné, ktoré povinný rodič následne uhradí štátu. V danej veci už matka maloletého pobera toto náhradné výživné, teda výživa dieťaťa nie je ohrozená. Naopak, znížením vyživovacej povinnosti otca k maloletému v zmysle návrhu otca, by výživa dieťaťa bola vážne ohrozená, pretože matka dieťaťa vzhľadom na jej sociálnu situáciu, kedy je ona nezamestnaná, by nebola schopná sama v dostatočnom rozsahu uhrádzať odôvodnené potreby dieťaťa a navyiac by sa dostala do veľmi nepriaznivej finančnej situácie, pretože by musela už prijaté náhradné výživné vrátiť ÚPSVaR. Okrem uvedeného súd poukázal aj na to, že od poslednej úpravy výživného došlo k zmene pomerov na strane maloletého dieťaťa, ktoré je vekovo staršie, nastúpilo do základnej školy a venuje sa aj záujmovej činnosti, a preto je zrejme, že náklady na jeho výživu sa zvyšujú, pričom tieto okolnosti sa vo všeobecnosti považujú skôr za dôvody pre zvýšenie výživného. Právne rozhodnutie odôvodnil ust. § 62 ods. 1- 5, § 75 ods.1, § 78 ods. 1 veta prvá, ods. 2,3 Zákona o rodine.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec mal. O.. Navrhol ho zmeniť tak, že výživné na mal. O. bude znížené na minimum. X., že matka v čase poslednej úpravy výživného si privyrábala 10 až 80 eur mesačne, ale neuviedla ďalšie príjmy. Poukázal na to, že vzhľadom na výdavky matky má za to, že jej mesačný príjem bol 700 eur. Okrem toho matka vlastnila kobyľu, auto (nevie, či ho matka nepredala), čo je podľa neho majetok väčšej hodnoty. Ďalej uviedol, že v čase poslednej úpravy výživného si privyrábala brigádnicky, jeho príjem však nedosahoval sumu 500 eur, ako to uvádza súd v odôvodnení rozsudku. Jeho príjem činil 600 Kč až 800 Kč mesačne. Popritom si chodil dvakrát do týždňa privyrobiť nakladaním a vykladaním pneumatík, kde zarobil 80,-Kč za hodinu. Spolu tak dosahoval príjem cca 5000 Kč. Namietal, že na súde uviedol, že 500 eur by mohol mesačne zarobiť vtedy, ak by robil celý mesiac, čo sa však nestalo. Ďalej poukázal na to, že maloletý nevie dobre rozprávať a to, že nastúpil do školy v ôsmich rokoch svedčí o tom, že ho matka zanedbáva. Tiež uviedol, že v čase, keď žili s matkou v spoločnej domácnosti, bol donútený zo strany matky maloletého a jej matky zobrať si pôžičku od svojich

starých rodičov vo výške 85.000 Sk, cca 2500 eur, ktoré by rád dostal späť. Pritom do toho nepočítal peniaze, ktoré musel vraziť do kobyly a iných vecí. Ďalej poukázal na svoju ďalšiu vyživovaciu povinnosť k mal. M., ktorý je starší a o znížení výživného na neho nebolo doposiaľ rozhodnuté. Uviedol, že je vo VTOS, kde nepracuje, chodí do ŠVS - odbor zámočník. Po ukončení školy, ak bude pracovne zaradený, bude zarábať 4500 Kč v hrubom, žiadosti o zamestnanie má už zaslané, potom bude môcť platiť výživné.

Matka v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca navrhla napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Poukázala na to, že nakoľko už s otcom maloletého nežijú v spoločnej domácnosti a nežili ako manželia, otec nevie jej osobné pomery posúdiť. O syna neprejavoval záujem od jeho štyroch mesiacov. Uviedla, že o syna sa stará svedomite a dáva mu všetko, čo potrebuje. Otec ich opustil kvôli milenke a do nej navrážal dosť peňazí, ktoré sa snaží dostať od nich. Otec o mal. O. vie len z rozprávania starej matky - otcovej matky, ktorá má o vnuka záujem a podporuje ho. Stará matka vie, aké má starosti s mal. O., ktorý je hyperaktívny, potrebuje preto pomoc od psychológov. Z tohto dôvodu mal maloletý aj odklad do prvého ročníka. Ďalej uviedla, že ona nemôže za to, že súd vo veci výživného ohľadne mal. M. F. ešte nerozhodol.

Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca žiadal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že otec maloletého je odsúdený za trestný čin pokusu vraždy, teda za úmyselný trestný čin. Súd prvého stupňa prihliadol na skutočnosť, že otec je vo výkone trestu a nemá príjem, pretože si svojím zavinením privodil stav, že prišiel o zárobok a možnosť dosahovania ďalšieho zárobku. Výživným sa zohľadňujú potreby dieťaťa tak, aby bola zabezpečená životná úroveň, aby dieťa nebolo ohrozené na výžive.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 212 ods. 2 písm. a/, § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky a námietky, ktoré boli v odvolaní otcom vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými aj právnymi závermi súdu prvého stupňa. Preskúmané rozhodnutie korešponduje s rozhodovacou praxou odvolacieho súdu v totožných prípadoch. Z daného titulu si odvolací súd osvojuje dôvody napadnutého rozsudku a v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle ust. § 219 ods. 2 O.s.p..

V predmetnej veci sa otec podaným návrhom domáhal zníženia jeho vyživovacej povinnosti voči mal. O. zo sumy 90 eur na minimum z dôvodu, že je vo výkone trestu odňatia slobody, kde nie je pracovne zaradený a nedosahuje žiaden príjem.

V prípade, keď má súd rozhodovať o návrhu na zníženie výživného podľa ust. § 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, musí porovnávať pomery na strane osoby oprávnenej a povinnej, ktoré existovali v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s pomermi, ktoré sú dané v období, na ktoré sa zníženie výživného má vzťahovať. Posúdenie opodstatnenosti návrhu na zníženie výživného pre mal. dieťa je vecou voľnej úvahy súdu a závisí od možností a schopností osoby povinnej výživou a od odôvodnených potrieb osoby oprávnenej na výživné. Súd je v rámci tohto konania povinný objasniť skutkový stav veci v zmysle § 120 ods. 2 O.s.p. a na základe zisteného stavu vykonať porovnanie pomerov účastníkov v čase poslednej úpravy výživného s pomermi v súčasnej dobe.

V danej veci bola vyživovacia povinnosť otca k mal. O. naposledy upravená rozsudkom Okresného súdu Trenčín o dňa 07.03.2012, č.k. 31P/1/2012-18 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 18.07.2012, č.k. 17CoP/60/2012-30 sumou vo výške 90 eur mesačne. V čase uzavretia rodičovskej dohody otec dosahoval príjem 500 eur mesačne. Matka bola nezamestnaná, evidovaná na úrade práce, brigádnicky si privyrábala v mesiaci január 2012 vo výške 10 eur a v mesiaci február 2012 vo výške 80 eur. V súčasnosti je otec vo výkone trestu odňatia slobody pre trestný čin pokusu vraždy. Vo výkone trestu odňatia slobody je otec od 30.07.2013, pracovne zaradený nie je.

Vzhľadom na uvedené sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že v predmetnej veci nedošlo k takej zmene pomerov, ktorá by v súčasnej dobe odôvodňovala zníženie vyživovacej povinnosti otca voči mal. O.. Preto súd prvého stupňa postupoval správne, keď napadnutým rozsudkom návrh otca na zníženie výživného zamietol. Námietky otca uvádzané v odvolaní, že súd prvého stupňa sa nezaoberal príjmami matky dieťaťa, zanedbávaním výchovy maloletého zo strany matky a tým, aké sú jeho možnosti platenia výživného, keďže sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, odvolací súd nepovažoval za dôvodné. Z obsahu spisu mal totiž odvolací súd za preukázané, že otec sa dopustil úmyselnej trestnej činnosti a týmto svojím nezodpovedným správaním si sám zapríčinil svoju súčasnú nepriaznivú finančnú situáciu. Keby otec viedol riadny život, mohol pokračovať v práci vo svojom predchádzajúcom zamestnaní resp. v inom riadnom zamestnaní, príjem z ktorého by mu umožňoval plniť si vyživovaciu povinnosť k mal. O.. Súdna prax v obdobných prípadoch vychádza z toho, že ak sa zbavil rodič svojím úmyselným konaním, pre ktoré bol následne odsúdený k výkonu trestu, objektívnej možnosti plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči svojmu mal. dieťaťu, nie je možné túto skutočnosť pričítať na ťarchu tohto dieťaťa, ktoré podľa čl. 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd má základné právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. V konaní neboli preukázané tvrdenia otca o príjme matky mal. O. vo výške 700 eur a otec na toto tvrdenie žiaden dôkaz nepredložil. Nedôvodná bola aj námietka otca, že v čase poslednej úpravy výživného nedosahoval príjem 500 eur. Odvolací súd poukazuje na to, že pri zmene rozsudku o výživnom súd už nemôže preskúmavať správnosť predchádzajúceho právoplatného rozsudku, z ktorého vychádza, ale sa musí zaoberať otázkou, či sa podstatne zmenili pomery, ktoré sú rozhodujúce pre rozhodnutie o výživnom. Bez právneho významu v danej veci je aj námietka otca ohľadne pôžičky poskytnutej matke mal. Martina, keď vyživovacia povinnosť rodičov voči mal. dieťaťu je totiž ich prvoradou povinnosťou a ostatné záväzky rodičov nemajú na určenie výživného pre mal. dieťa žiaden vplyv. Taktiež bez právneho významu je námietka odvolateľa, že doposiaľ nebolo rozhodnuté o znížení výživného na mal. M. F., ku ktorému má vyživovaciu povinnosť. Otec by si mal byť taktiež vedomý toho, že výdavky na výchovu a starostlivosť o mal. O. sa s ohľadom na jeho vek neustále zvyšujú a tieto nemôže v prevažnej miere znášať iba matka, ktorá sa okrem zabezpečovania každodennej osobnej starostlivosti o mal. dieťa sama podieľa na jeho výžive aj časťou finančných prostriedkov.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.